

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 5 februari 2018

108/2018

Lag om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas utöver gränsbevakningslagen (578/2005), lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) och lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) på till Gränsbevakningsväsendets uppgifter hörande åtgärder för förhindrande, avslöjande, utredning och överlämnande för åtalsprövning av brott.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, ska vid sådan förundersökning av brottmål som hör till Gränsbevakningsväsendets uppgifter iakttas vad som i förundersökningslagen (805/2011) och tvångsmedelslagen (806/2011) samt annanstans i lag föreskrivs om förundersökning och tvångsmedel.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *brottsbekämpning* förhindrande, avslöjande och utredning av brott,
- 2) *förhindrande av brott* åtgärder som syftar till att förhindra ett brott eller försök till och förberedelse till brott, när det utifrån iakttagelser av en persons verksamhet eller utifrån annan information om en persons verksamhet finns grundad anledning att anta att personen i fråga kommer att göra sig skyldig till brott, samt åtgärder som syftar till att avbryta ett redan påbörjat brott och begränsa den direkta skada eller fara som brottet medför,
- 3) *avslöjande av brott* åtgärder som syftar till att klarlägga om det för inledande av förundersökning av ett brott finns en i 3 kap. 3 § 1 mom. i förundersökningslagen avsedd grund, när det utifrån iakttagelser av en persons verksamhet eller utifrån annan information om en persons verksamhet kan antas att ett brott har begåtts,
- 4) *utredning av brott* förundersökning av ett brott,

5) *gränsbevakningsman* en i 15 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning avsedd tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet med i denna eller någon annan lag angivna särskilda befogenheter,

6) *anhållningsberättigad tjänsteman* en i 2 kap. 9 § 1 mom. 3 punkten i tvångsmedelslagen avsedd tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet,

7) *förvaltningsenhet* en sådan enhet vid Gränsbevakningsväsendet som avses i 3 § 1 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning.

2 kap.

Gränsbevakningsväsendets uppgifter och befogenheter vid brottsbekämpning

3 §

Gränsbevakningsväsendets uppgifter vid brottsbekämpning

Gränsbevakningsväsendet vidtar åtgärder för att förhindra, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning självständigt eller tillsammans med andra myndigheter med iakttagande av vad som föreskrivs i denna lag eller annanstans i lag. Gränsbevakningsväsendet är en i förundersökningslagen avsedd förundersökningsmyndighet. Bestämmelser om de allmänna principer som ska iaktas i Gränsbevakningsväsendets brottsbekämpning, särskilt när det gäller respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna, proportionalitetsprincipen och principen om minsta olägenhet, finns i 2 kap. i gränsbevakningslagen.

Bestämmelser om samarbete mellan myndigheter i brottsbekämpningsärenden finns i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009).

4 §

Brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka

Gränsbevakningsväsendet har till uppgift att förhindra, avslöja och utreda

- 1) riksgränsbrott enligt 17 kap. 7 och 7 a § i strafflagen (39/1889),
- 2) ordnande av olaglig inresa enligt 17 kap. 8 och 8 a § i strafflagen,
- 3) ordnande av olaglig inresa och till det anknuten människohandel enligt 25 kap. 3 och 3 a § i strafflagen och ordnande av olaglig inresa och till det anknutet annat brott mot friheten enligt 25 kap. i strafflagen,
- 4) förfalskningsbrott enligt 33 kap. 1–4 § i strafflagen i fråga om dokument som ska granskas av Gränsbevakningsväsendet,
- 5) territoriokränkning enligt 17 kap. 7 b § i strafflagen och annan kränkning av Finlands territoriella integritet,
- 6) jaktbrott enligt 1 §, grovt jaktbrott enligt 1 a §, döljande av olagligt byte enligt 4 § och grovt döljande av olagligt byte enligt 4 a § i 48 a kap. i strafflagen,
- 7) underlåtelse att iaktta en bestämmelse vars efterlevnad Gränsbevakningsväsendet ska övervaka,
- 8) gärningar som utgör brott enligt 20 kap. i sjölagen (674/1994) och enligt sjötrafiklagen (463/1996) samt i sjötrafik begånget äventyrande av trafiksäkerheten enligt 1 §, grovt äventyrande av trafiksäkerheten enligt 2 §, fylleri i sjötrafik enligt 5 §, överlämnande av fortskaffningsmedel till berusad enligt 8 §, förande av fortskaffningsmedel utan behörighet enligt 10 § och störande av trafik enligt 11 a § i 23 kap. i strafflagen,
- 9) brott som riktar sig mot en gränsbevakningsmyndighet eller mot gränsmärken och gränsanordningar som Gränsbevakningsväsendet svarar för,
- 10) gränzonsförseelse enligt 72 § i gränsbevakningslagen,

11) häleribrott och häleriförseelser enligt 32 kap. 1–5 § i strafflagen i samband med in- eller utresekontroll,

12) misstanke om att en person som tjänstgör vid Gränsbevakningsväsendet och som omfattas av det i 30 eller 31 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning avsedda militärdisciplinförfarandet har gjort sig skyldig till ett brott som enligt 2 § i militära rättegångslagen (326/1983) ska handläggas som ett militärt rättegångsärende, om inte något annat följer av försvarsmaktens eller polisens befogenheter vid förundersökning,

13) misstanke om att en person som tjänstgör vid Gränsbevakningsväsendet har gjort sig skyldig till ett tjänstebrott enligt 40 kap. i strafflagen, om inte något annat följer av försvarsmaktens eller polisens befogenheter vid förundersökning.

5 §

Annan förundersökning som görs av Gränsbevakningsväsendet

Gränsbevakningsväsendet kan på en annan förundersökningsmyndighets begäran göra förundersökning även i ett ärende som inte avses i 4 §, om ärendet hänför sig till en förundersökning som Gränsbevakningsväsendet har inlett och åtalet i ärendet kan handläggas vid domstol samtidigt som åtalet för ett brott som håller på att undersökas av Gränsbevakningsväsendet.

6 §

En gränsbevakningsmans uppgifter och befogenheter vid brottsbekämpning

Bestämmelser om en gränsbevakningsmans uppgifter, befogenheter, rättigheter och skyldigheter finns förutom i denna lag även i gränsbevakningslagen, lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning, lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet och i annan lag.

Vid förundersökning som görs av Gränsbevakningsväsendet har en gränsbevakningsman samma rätt att vidta utredningsåtgärder enligt förundersökningslagen och använda tvångsmedel enligt tvångsmedelslagen som en polisman vid en polismyndighets förundersökning, om inte något annat föreskrivs i denna eller någon annan lag.

7 §

Anmälningsskyldighet

Gränsbevakningsväsendet ska underrätta polisen när det vidtar åtgärder för att förhindra och utreda brott och i samband med detta använder hemliga metoder för inhämtande av information och hemliga tvångsmedel som avses i denna lag och i tvångsmedelslagen. Gränsbevakningsväsendet kommer tillsammans med polisen överens om vilka brott som omfattas av anmälningsskyldigheten och om hur anmälan ska ske i praktiken.

8 §

Överföring av förhindrande och utredning av brott till polisen eller Tullen

Om inte något annat följer av bestämmelserna om arbetsfördelningen mellan Gränsbevakningsväsendet, polisen och Tullen, överför Gränsbevakningsväsendet förhindrandet och utredningen av tullbrott enligt lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) till Tullen och förhindrandet och utredningen av andra brott till polisen, om arten eller omfattningen av ärendet eller de nödvändiga åtgärderna förutsätter det eller om myndigheten i fråga kräver det. Gränsbevakningsväsendet ska i det ärende som överförs trygga förhindrandet och utredningen av brottet till dess att ärendet har överförts.

Den myndighet som förhindrandet och utredningen av ett brott överförs till ska ge Gränsbevakningsväsendet tillfälle att delta i förhindrandet och utredningen även efter överföringen, om ärendet gäller

- 1) riksgränsbrott,
- 2) ordnande av olaglig inresa och till det anknutna brott mot friheten,
- 3) förfalskningsbrott i fråga om dokument som ska granskas av Gränsbevakningsväsendet, eller
- 4) kränkning av Finlands territoriella integritet.

Gränsbevakningsväsendet ska överföra utredningen av brottet till polisen, om det finns skäl att misstänka att en person som tjänstgör vid Gränsbevakningsväsendet har gjort sig skyldig till ett brott som ska handläggas som ett militärt rättegångsärende eller till ett brott som avses i 40 kap. i strafflagen och brottets allvar eller tilltron till en objektiv undersökning kräver det.

9 §

Undersökningsledare

Vid förundersökning som görs av Gränsbevakningsväsendet ska undersökningsledaren vara en anhållningsberättigad tjänsteman.

Närmare bestämmelser om den utbildning som krävs av den som förordnas till undersökningsledare vid Gränsbevakningsväsendet utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Anmärkning

En gränsbevakningsman kan tilldela den brottsmisstänkte en muntlig eller skriftlig anmärkning, om förundersökningen läggs ned med stöd av 3 kap. 9 § i förundersökningslagen.

11 §

Bötesyrkande, bötesföreläggande, ordningsbotsföreläggande och straffyrkande

En gränsbevakningsman utfärdar bötesyrkanden, bötesförelägganden, ordningsbotsförelägganden eller straffyrkanden med iakttagande av lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

12 §

Verkställighet av en förverkandepåföljd samt återlämnande av föremål, egendom och handlingar som tagits i beslag

Vad som i 38 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) föreskrivs om polisens uppgifter vid verkställigheten av en förverkandepåföljd och i 7 kap. 23 § 2–4 mom. i tvångsmedelslagen föreskrivs om återlämnande av föremål, egendom eller handlingar som tagits i beslag ska även tillämpas på Gränsbevakningsväsendet i brottmål som det undersöker.

Beslut om försäljning av det beslagtagna enligt 7 kap. 13 § 3 mom. i tvångsmedelslagen fattas av förvaltningsenhetens chef.

En förverkandepåföljd enligt 38 § i lagen om verkställighet av böter verkställs av förvaltningsenheten.

108/2018

3 kap.

Hemliga metoder för inhämtande av information

Allmänna bestämmelser

13 §

Användning av hemliga metoder för inhämtande av information

Detta kapitel innehåller bestämmelser om användning av teleövervakning, inhämtande av basstationsuppgifter, systematisk observation, förtäckt inhämtande av information, teknisk observation (teknisk avlyssning, optisk observation, teknisk spårning och teknisk observation av utrustning), inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning, användning av informationskällor och kontrollerade leveranser i syfte att förhindra ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka eller i syfte att avvärja en fara. Dessa metoder för inhämtande av information får användas i hemlighet för dem som de riktas mot.

14 §

Förutsättningar för användning av hemliga metoder för inhämtande av information

En allmän förutsättning för användning av en hemlig metod för inhämtande av information är att man med den metoden kan antas få information som behövs för att förhindra ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka eller avvärja en fara.

Utöver vad som nedan föreskrivs om särskilda förutsättningar för användning av hemliga metoder för inhämtande av information får systematisk observation, teknisk avlyssning, optisk observation, teknisk spårning av personer, teknisk observation av utrustning och kontrollerade leveranser användas bara om dessa metoder kan antas vara av synnerlig vikt för förhindrande av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka.

Användningen av en hemlig metod för inhämtande av information ska avslutas före utgången av den tid som anges i beslutet, om syftet med användningen har nåtts eller om det inte längre finns förutsättningar för att använda metoden.

15 §

Fortsatt hemligt inhämtande av information för utredning av brott

Om det under tiden för hemligt inhämtande av information som inletts för att förhindra ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka framgår att det finns anledning att misstänka att det brott om vilket information inhämtas har begåtts, får information för utredning av brottet inhämtas i ytterligare tre dygn, dock högst så länge tillståndet är giltigt. Om det för utredningen av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka är behövligt att använda ett sådant hemligt tvångsmedel som avses i 10 kap. i tvångsmedelslagen, ska ärendet inom den nämnda tiden föras för avgörande till den myndighet som är behörig att besluta om användning av tvångsmedlet.

Inhämtande av information ur telenät

16 §

Teleövervakning och dess förutsättningar

Med *teleövervakning* avses i denna lag att identifieringsuppgifter inhämtas om ett meddelande som har sänts från en teleadress eller teleterminalutrustning som är kopplad till ett sådant allmänt kommunikationsnät som avses i informationssamhällsbalken (917/2014) eller till ett därtill anslutet kommunikationsnät eller som har mottagits till en sådan adress eller utrustning, samt att uppgifter om en teleadress eller teleterminalutrustnings läge inhämtas eller att användningen av adressen eller utrustningen tillfälligt förhindras. Med *identifieringsuppgifter* avses i 3 § 40 punkten i informationssamhällsbalken avsedd information som kan kopplas till en juridisk eller fysisk person och som behandlas för att överföra meddelanden.

För förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka kan Gränsbevakningsväsendet ges tillstånd till teleövervakning av en teleadress eller teleterminalutrustning som innehas eller sannolikt annars används av en person som på grund av sina yttranden eller sitt uppträdande eller av annan orsak med fog kan antas komma att göra sig skyldig till

- 1) grovt ordnande av olaglig inresa,
- 2) grovt ordnande av olaglig inresa och ett till det anknutet människohandelsbrott, eller
- 3) grovt jaktbrott.

17 §

Teleövervakning med samtycke av den som innehar en teleadress eller teleterminalutrustning

Med samtycke av den som innehar en teleadress eller teleterminalutrustning får Gränsbevakningsväsendet för förhindrande av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka rikta teleövervakning mot adressen eller utrustningen, om någon på grund av sina yttranden eller sitt uppträdande i övrigt med fog kan antas komma att göra sig skyldig till ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst två år, eller något annat brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och som begås genom användning av teleadressen eller teleterminalutrustningen.

18 §

Beslut om teleövervakning

Beslut om tillstånd till teleövervakning enligt 16 § 2 mom. och 17 § fattas av domstol på yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman.

Om ett i 1 mom. avsett ärende som gäller teleövervakning kräver omedelbara åtgärder, får en anhållningsberättigad tjänsteman besluta om teleövervakning till dess att domstolen har avgjort yrkandet om tillstånd. Ärendet ska föras till domstol så snart som möjligt, dock senast 24 timmar efter det att teleövervakningen började användas.

Tillstånd kan meddelas för högst en månad åt gången och det kan även gälla en viss tidsperiod som föregått tillståndet. Denna tidsperiod kan vara längre än en månad.

I ett yrkande om tillstånd till och i ett beslut om teleövervakning ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgärden samt den förmodade brottstidpunkten,
- 2) den person som med fog kan antas komma att göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,

- 3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för teleövervakning grundar sig på,
- 4) samtycke, om detta är en förutsättning för teleövervakningen,
- 5) tillståndets giltighetstid med angivande av klockslag,
- 6) den teleadress eller teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot,
- 7) den anhållningsberättigade tjänsteman som leder och övervakar utförandet av teleövervakningen,
- 8) eventuella begränsningar i och villkor för teleövervakningen.

19 §

Inhämtande av basstationsuppgifter och dess förutsättningar

Med *inhämtande av basstationsuppgifter* avses inhämtande av information om teleterminalutrustningar och teleadresser som redan är eller kommer att bli registrerade i ett telesystem via en viss basstation.

Gränsbevakningsväsendet kan ges tillstånd att inhämta basstationsuppgifter som är relevanta för förhindrande av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka, om det på grund av en persons yttranden, hotelser eller uppträdande eller annars med fog kan antas att denne kommer att göra sig skyldig till ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst fyra år.

20 §

Beslut om inhämtande av basstationsuppgifter

Beslut om tillstånd till inhämtande av basstationsuppgifter fattas av domstol på yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman. Om ärendet kräver omedelbara åtgärder, får en anhållningsberättigad tjänsteman besluta om inhämtande av basstationsuppgifter till dess att domstolen har avgjort yrkandet om tillstånd. Ärendet ska föras till domstol så snart som möjligt, dock senast 24 timmar efter det att metoden började användas.

Tillstånd ges för en viss tidsperiod.

I ett yrkande om tillstånd till och i ett beslut om inhämtande av basstationsuppgifter ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgärden samt den förmodade brottstidpunkten,
- 2) de fakta som förutsättningarna för inhämtandet av basstationsuppgifter grundar sig på,
- 3) den tidsperiod som tillståndet gäller,
- 4) vilken basstation tillståndet gäller,
- 5) den anhållningsberättigade tjänsteman som leder och övervakar inhämtandet av basstationsuppgifter,
- 6) eventuella begränsningar i och villkor för inhämtandet av basstationsuppgifter.

Systematisk observation, förtäckt inhämtande av information och teknisk observation

21 §

Systematisk observation och dess förutsättningar

Med *observation* avses iakttagande av en viss person i hemlighet i syfte att inhämta information. Vid observation får en kamera eller annan motsvarande teknisk anordning trots 24 kap. 6 § i strafflagen användas för att göra visuella iakttagelser.

Med *systematisk observation* avses annan än kortvarig observation av en person som med fog kan antas komma att göra sig skyldig till ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka.

För förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka får Gränsbevakningsväsendet systematiskt observera en person som avses i 2 mom., om det finns grundad anledning att misstänka att denne kommer att göra sig skyldig till ett brott för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst två år eller till häleri-brott.

Observation som avses i denna paragraf får inte riktas mot utrymmen som används för boende av permanent natur. Tekniska anordningar får inte användas vid observation eller systematisk observation av hemfridsskyddade platser som avses 24 kap. 11 § i strafflagen.

22 §

Beslut om systematisk observation

Beslut om systematisk observation fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman.

Beslut om systematisk observation får fattas för högst sex månader åt gången.

Beslutet om systematisk observation ska vara skriftligt. I beslutet ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgärden samt den förmodade brottstidpunkten,
- 2) den person som med fog kan antas komma att göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,
- 3) de fakta som misstanken mot personen och den systematiska observationen grundar sig på,
- 4) beslutets giltighetstid,
- 5) den anhållningsberättigade tjänsteman som leder och övervakar genomförandet av den systematiska observationen,
- 6) eventuella begränsningar i och villkor för den systematiska observationen.

23 §

Förtäckt inhämtande av information och dess förutsättningar

Med *förtäckt inhämtande av information* avses inhämtande av information genom kortvarig interaktion med en viss person där falska, vilseledande eller förtäckta uppgifter används för att hemlighålla gränsbevakningsmannens uppdrag.

För förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka får Gränsbevakningsväsendet använda förtäckt inhämtande av information, om det på grund av en viss persons yttranden eller uppträdande i övrigt med fog finns anledning att anta att denne kommer att göra sig skyldig till

- 1) grovt ordnande av olaglig inresa, eller
- 2) grovt ordnande av olaglig inresa och ett till det anknytet människohandelsbrott.

Förtäckt inhämtande av information är inte tillåtet i bostäder ens med bostadsinnehavarens medverkan.

24 §

Beslut om förtäckt inhämtande av information

Beslut om förtäckt inhämtande av information för förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka fattas av avdelningschefen eller biträdande avdelningschefen för juridiska avdelningen vid staben för Gränsbevakningsväsendet.

Beslutet om förtäckt inhämtande av information ska vara skriftligt. I beslutet ska följande nämnas:

- 1) åtgärden och dess syfte tillräckligt specificerat,

- 2) den förvaltningsenhet som ska genomföra det förtäckta inhämtandet av information och den gränsbevakningsman som ansvarar för uppdraget,
 - 3) det brott som ligger till grund för åtgärden,
 - 4) den person som det förtäckta inhämtandet av information riktas mot,
 - 5) de fakta som ligger till grund för brottsmisstanken,
 - 6) den planerade tidpunkten för genomförandet av åtgärden,
 - 7) eventuella begränsningar i och villkor för det förtäckta inhämtandet av information.
- Om omständigheterna förändras ska beslutet vid behov ses över.

25 §

Teknisk avlyssning och dess förutsättningar

Med *teknisk avlyssning* avses att en viss persons samtal eller meddelande, som inte är avsett för utomstående och i vilket avlyssnaren inte deltar, trots 24 kap. 5 § i strafflagen avlyssnas, upptas eller behandlas på något annat sätt med hjälp av en teknisk anordning, metod eller programvara i syfte att ta reda på innehållet i samtalet eller meddelandet eller utreda deltagarna eller en i 4 mom. avsedd persons verksamhet.

Teknisk avlyssning får inte riktas mot utrymmen som används för boende av permanent natur.

För förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka har Gränsbevakningsväsendet rätt att rikta teknisk avlyssning mot en person som befinner sig utanför ett utrymme som används för boende av permanent natur. Gränsbevakningsväsendet kan också ges tillstånd att rikta teknisk avlyssning mot en person som befinner sig i en myndighetslokal och som har berövats sin frihet på grund av brott. Avlyssningen får riktas mot utrymmen eller platser där det kan antas att den person som inhämtandet av information gäller sannolikt befinner sig eller som denne besöker.

En förutsättning för teknisk avlyssning är dessutom att personen i fråga på grund av sina yttranden eller hotelser, sitt uppträdande eller annars med fog kan antas komma att göra sig skyldig till ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst fyra år.

Gränsbevakningsväsendet har trots 2 mom. alltid rätt att utföra kortvarig teknisk avlyssning, om det är nödvändigt för att en brottsbekämpningsåtgärd som Gränsbevakningsväsendet vidtar tryggt ska kunna vidtas och sådan överhängande fara avvärjas som hotar den persons liv eller hälsa som vidtar åtgärden eller den persons liv eller hälsa som ska gripas eller skyddas.

26 §

Beslut om teknisk avlyssning

Beslut om tillstånd till teknisk avlyssning som riktas mot en person som berövats sin frihet på grund av brott fattas av domstol på yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman.

Beslut om teknisk avlyssning som avses i 25 § 5 mom. och om annan än i 1 mom. i denna paragraf avsedd teknisk avlyssning fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman.

Tillstånd kan ges och beslut fattas för högst en månad åt gången.

I ett yrkande om tillstånd till och i ett beslut om teknisk avlyssning ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgärden samt den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,
- 2) den person som med fog kan antas komma att göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,
- 3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för den tekniska avlyssningen grundar sig på,

- 4) tillståndets eller beslutets giltighetstid med angivande av klockslag,
- 5) det utrymme eller den plats av annat slag som avlyssningen riktas mot,
- 6) den anhållningsberättigade tjänsteman som leder och övervakar genomförandet av den tekniska avlyssningen,
- 7) eventuella begränsningar i och villkor för den tekniska avlyssningen.

27 §

Optisk observation och dess förutsättningar

Med *optisk observation* avses att man trots 24 kap. 6 § i strafflagen iakttar eller gör upptagningar av en viss person eller av ett utrymme eller någon annan plats med en kamera eller andra utplacerade tekniska anordningar, metoder eller programvaror.

Optisk observation får inte riktas mot utrymmen som används för boende av permanent natur.

För förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka har Gränsbevakningsväsendet rätt att rikta optisk observation mot en person som befinner sig utanför ett utrymme som används för boende av permanent natur. Gränsbevakningsväsendet kan också ges tillstånd att rikta optisk observation mot en person som befinner sig i en myndighetslokal och som har berövats sin frihet på grund av brott. Optisk observation får riktas mot utrymmen eller platser där det kan antas att den person som inhämtandet av information gäller sannolikt befinner sig eller som denne besöker.

En förutsättning för optisk observation av hemfridsskyddade utrymmen och andra i 24 kap. 11 § i strafflagen avsedda platser och av personer som berövats sin frihet på grund av brott är att personen i fråga på grund av sina yttranden eller hotelser, sitt uppträdande eller annars med fog kan antas komma att göra sig skyldig till ett i 25 § 4 mom. avsett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka. En förutsättning för annan optisk observation är att personen med fog kan antas komma att göra sig skyldig till ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst ett år.

Gränsbevakningsväsendet har trots 2 mom. alltid rätt att utföra optisk observation, om det är nödvändigt för att en brottsbekämpningsåtgärd som Gränsbevakningsväsendet vidtar tryggt ska kunna vidtas och sådan överhängande fara avvärjas som hotar den persons liv eller hälsa som vidtar åtgärden eller den persons liv eller hälsa som ska gripas eller skyddas.

28 §

Beslut om optisk observation

Beslut om tillstånd till optisk observation fattas av domstol på yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman, om observationen riktas mot ett hemfridsskyddat utrymme eller någon annan i 24 kap. 11 § i strafflagen avsedd plats eller mot en person som berövats sin frihet på grund av brott.

Beslut om optisk observation som avses i 27 § 5 mom. och om annan än i 1 mom. i denna paragraf avsedd optisk observation fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman.

Tillstånd kan ges och beslut fattas för högst en månad åt gången.

I ett yrkande om tillstånd till och i ett beslut om optisk observation ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgärden samt den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,
- 2) den person som med fog kan antas göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,
- 3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för den optiska observationen grundar sig på,

- 4) tillståndets eller beslutets giltighetstid med angivande av klockslag,
- 5) det utrymme eller den plats av annat slag som observationen riktas mot,
- 6) den anhållningsberättigade tjänsteman som leder och övervakar genomförandet av den optiska observationen,
- 7) eventuella begränsningar i och villkor för den optiska observationen.

29 §

Teknisk spårning och dess förutsättningar

Med *teknisk spårning* avses att förflyttning av föremål, ämnen eller egendom spåras med hjälp av radiosändare som fästs eller som redan finns på objektet eller med hjälp av någon annan motsvarande teknisk anordning, metod eller programvara.

För förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka får Gränsbevakningsväsendet rikta teknisk spårning mot föremål, ämnen eller egendom som är föremål för ett brott eller som en person antas inneha eller sannolikt kommer att inneha, om det på grund av personens yttranden eller hotelser, uppträdande eller annars med fog kan antas att personen kommer att göra sig skyldig till ett sådant brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst ett år.

Om syftet med teknisk spårning är att följa hur en person förflyttar sig genom att en spårningsanordning fästs i de kläder som denne bär eller i ett föremål som han eller hon bär med sig (*teknisk spårning av en person*), får åtgärden genomföras bara om personen i fråga med fog kan antas komma att begå ett brott som avses i 16 § 2 mom.

Gränsbevakningsväsendet har dessutom rätt att utföra teknisk spårning om det är nödvändigt för att en brottsbekämpningsåtgärd som Gränsbevakningsväsendet vidtar tryggt ska kunna vidtas och sådan överhängande fara avvärjas som hotar den persons liv eller hälsa som vidtar åtgärden eller den persons liv eller hälsa som ska gripas eller skyddas.

30 §

Beslut om teknisk spårning

Beslut om tillstånd till teknisk spårning av en person fattas av domstol på yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman. Om ärendet kräver omedelbara åtgärder, får en anhållningsberättigad tjänsteman besluta om teknisk spårning till dess att domstolen har avgjort yrkandet om tillstånd. Ärendet ska föras till domstol så snart som möjligt, dock senast 24 timmar efter det att metoden började användas.

En anhållningsberättigad tjänsteman beslutar om teknisk spårning som avses i 29 § 4 mom. och om annan än i 1 mom. i denna paragraf avsedd teknisk spårning.

Tillstånd kan ges och beslut fattas för högst sex månader åt gången.

I ett yrkande om tillstånd till och i ett beslut om teknisk spårning ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgärden samt den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,
- 2) den person som med fog kan antas komma att göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,
- 3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för den tekniska spårningen grundar sig på,
- 4) tillståndets eller beslutets giltighetstid med angivande av klockslag,
- 5) det föremål, det ämne eller den egendom som spårningen riktas mot,
- 6) den anhållningsberättigade tjänsteman som leder och övervakar genomförandet av den tekniska spårningen,
- 7) eventuella begränsningar i och villkor för den tekniska spårningen.

31 §

Teknisk observation av utrustning och förutsättningarna för sådan observation

Med *teknisk observation av utrustning* avses att en funktion, informationsinnehållet eller identifieringsuppgifterna i en dator eller i en liknande teknisk anordning eller i dess programvara på något annat sätt än enbart genom sinnesförmimmelser observeras, upptas eller behandlas på något annat sätt för att utreda omständigheter som är av betydelse för förhindrandet av ett brott.

Teknisk observation av utrustning får inte användas för inhämtande av information om innehållet i ett meddelande eller om identifieringsuppgifter.

För förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka kan Gränsbevakningsväsendet ges tillstånd att utföra teknisk observation av utrustning, om det på grund av en persons yttranden eller hotelser, uppträdande eller annars med fog kan antas att denne kommer att göra sig skyldig till ett i 25 § 4 mom. avsett brott. Gränsbevakningsväsendet får rikta teknisk observation av utrustning mot en dator eller en liknande teknisk anordning som personen i fråga sannolikt använder eller mot dess programvara.

32 §

Beslut om teknisk observation av utrustning

Beslut om tillstånd till teknisk observation av utrustning fattas av domstol på yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman. Om ärendet kräver omedelbara åtgärder, får en anhållningsberättigad tjänsteman besluta om teknisk observation av utrustning till dess att domstolen har avgjort yrkandet om tillstånd. Ärendet ska föras till domstol så snart som möjligt, dock senast 24 timmar efter det att metoden började användas.

Tillstånd kan ges för högst en månad åt gången.

I ett yrkande om tillstånd till och i ett beslut om teknisk observation av utrustning ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgärden samt den förmodade brottstidpunkten,
- 2) den person som med fog kan antas komma att göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,
- 3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för den tekniska observationen av utrustning grundar sig på,
- 4) tillståndets giltighetstid med angivande av klockslag,
- 5) den tekniska anordning eller programvara som åtgärden riktas mot,
- 6) den anhållningsberättigade tjänsteman som leder och övervakar genomförandet av den tekniska observationen av utrustning,
- 7) eventuella begränsningar i och villkor för den tekniska observationen av utrustning.

33 §

Inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning

För förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka får Gränsbevakningsväsendet med en teknisk anordning inhämta identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning, om det är fråga om brott för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst ett år.

För inhämtande av uppgifter som avses i 1 mom. får Gränsbevakningsväsendet bara använda sådana tekniska anordningar som endast kan användas för identifiering av teleadresser och teleterminalutrustningar. Kommunikationsverket ska kontrollera att de tekniska anordningarna uppfyller de krav som avses i detta moment och att anordningarna

inte på grund av sina egenskaper orsakar skadliga störningar i ett allmänt kommunikationsnätets anordningar eller tjänster.

Beslut om inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser och teleterminalutrustning fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman.

34 §

Installation och avinstallation av anordningar, metoder och programvara

Om det behövs för teknisk observation, har en gränsbevakningsman rätt att fästa anordningar, metoder och programvara som används för den tekniska observationen på föremål, ämnen och egendom, i utrymmen och på andra platser och i informationssystem som åtgärden riktas mot. För att installera, ta i bruk och avinstallera en anordning, metod eller programvara har en gränsbevakningsman rätt att i hemlighet ta sig in i ovannämnda objekt eller i ett ovannämnt informationssystem samt att kringgå, låsa upp och på annat motsvarande sätt tillfälligt passera eller störa objektens eller informationssystemens säkerhetssystem. Särskilda bestämmelser gäller för husrannsakan.

Anordningar, metoder och programvara som används för teknisk observation får installeras i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om domstolen har gett tillstånd till det på yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman eller om installationen är nödvändig i sådana fall som avses i 25 § 5 mom., 27 § 5 mom. eller 29 § 4 mom.

35 §

Säkerheten för en gränsbevakningsman vid förtäckt inhämtande av information för förhindrande av brott

En anhållningsberättigad tjänsteman får besluta att en gränsbevakningsman som genomför förtäckt inhämtande av information för förhindrande av brott ska förses med en teknisk anordning som möjliggör avlyssning och observation, om utrustningen är motiveerad för att gränsbevakningsmannens säkerhet ska kunna tryggas.

Avlyssningen och observationen får upptas. Upptagningarna ska utplånas så snart de inte behövs för att trygga gränsbevakningsmannens säkerhet. Om upptagningarna trots allt behöver bevaras av orsaker som har samband med rättsskyddet för någon som har del i saken, får upptagningarna bevaras och användas i detta syfte. De ska utplånas när saken har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut eller avskrivits.

Användning av informationskällor samt kontrollerade leveranser

36 §

Användning av informationskällor

Med användning av informationskällor avses annat än sporadiskt konfidentiellt mottagande av information av betydelse för skötseln av uppgifter som gäller förhindrande och utredning av brott som Gränsbevakningsväsendet enligt lag ska undersöka av personer som inte hör till gränsbevakningsmyndigheten eller någon annan förundersökningsmyndighet (*informationskälla*).

Uppgifter om informationskällor får registreras i ett personregister. Bestämmelser om behandling av uppgifterna finns i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet.

37 §

Kontrollerade leveranser och förutsättningar för sådana

Gränsbevakningsväsendet får avstå från att ingripa i transporten eller någon annan leverans av föremål, ämnen eller egendom eller dröja med att ingripa, om det behövs för identifiering av personer som medverkar i ett brott som håller på att begås eller för förhindrande av ett brott som är allvarligare eller en brottslig verksamhet som är mera omfattande än det brott som håller på att begås (*kontrollerad leverans*).

Gränsbevakningsväsendet får använda kontrollerade leveranser för förhindrande av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst fyra år. Det förutsätts dessutom att de kontrollerade leveranserna kan övervakas och att det går att ingripa i dem vid behov. Åtgärden får inte heller orsaka betydande fara för någons liv, hälsa eller frihet eller avsevärd risk för betydande miljö-, egendoms- eller förmögenhetsskada. För myndighetssamarbete som syftar till att genomföra kontrollerade leveranser gäller särskilda bestämmelser.

För internationella kontrollerade leveranser som hör samman med internationella avtal eller andra förpliktelser som är bindande för Finland gäller särskilda bestämmelser.

38 §

Beslut om kontrollerade leveranser

Beslut om kontrollerade leveranser som utförs av Gränsbevakningsväsendet fattas av avdelningschefen eller biträdande avdelningschefen för juridiska avdelningen vid staben för Gränsbevakningsväsendet.

Beslut kan meddelas för högst en månad åt gången.

I beslutet ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgärden samt brottstidpunkten,
- 2) den person som med fog kan antas komma att göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,
- 3) de fakta som ligger till grund för brottsmisstanken,
- 4) syftet med inhämtandet av information och genomförandeplanen,
- 5) den transport eller leverans av annat slag som är föremål för åtgärden,
- 6) beslutets giltighetstid,
- 7) eventuella begränsningar i och villkor för de kontrollerade leveranserna.

Bestämmelser om underrättelse om ett beslut enligt denna paragraf till en sådan PTG-kriminalunderrättelseenhet som avses i 5 § i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Gemensamma bestämmelser

39 §

Förfarandet i domstol

Vid handläggning och avgörande i domstol av tillståndsärenden som gäller hemligt inhämtande av information ska vad som i 3 kap. 1, 3, 8 och 10 § i tvångsmedelslagen föreskrivs om handläggning av häktningsärenden iakttas.

Ett yrkande som gäller hemligt inhämtande av information ska utan dröjsmål tas upp till behandling i domstol i närvaro av den gränsbevakningsman som framställt yrkandet eller en av denna förordnad gränsbevakningsman som är insatt i ärendet. Ärendet ska avgöras skyndsamt. Behandlingen kan också ske med anlitande av videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i behandlingen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra.

När domstolen har beviljat tillstånd till teleövervakning för förhindrande av ett brott, får den pröva och avgöra ett ärende som gäller beviljande av tillstånd i fråga om en ny teleadress eller teleterminalutrustning för förhindrande av samma brott utan att den gränsbevakningsman som framställt yrkandet eller en av denne förordnad gränsbevakningsman är närvarande, om det har förflutit mindre än en månad från den muntliga förhandlingen i det tidigare tillståndsärendet. Ärendet kan behandlas utan att gränsbevakningsmannen är närvarande också efter det att användningen av metoden för inhämtande av information redan har avslutats.

Domstolen får avgöra ärendet utan att höra den person som med fog kan antas komma att begå eller ha begått det brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och utan att höra innehavaren av teleadressen, teleterminalutrustningen eller det utrymme som ska avlyssnas eller övervakas. När ett ärende som avses i 17 § behandlas ska innehavaren av teleadressen eller teleterminalutrustningen dock ges tillfälle att bli hörd, om inte det finns anledning att avstå från det av skäl som har samband med förhindrade av brott. Vid handläggning av ett ärende som gäller teknisk avlyssning eller optisk observation av en frihetsberövad, ska en företrädare för den inrättning där den frihetsberövade hålls i förvar ges tillfälle att bli hörd, om inte denne har hörts tidigare och hörande därför är obehövligt.

Ett beslut i ett tillståndsärende får inte överklagas genom besvär. Klagan mot beslutet får anföras utan tidsbegränsning. Klagan ska behandlas skyndsamt.

40 §

Skyddande av hemligt inhämtande av information

När Gränsbevakningsväsendet använder hemliga metoder för att inhämta information får Gränsbevakningsväsendet skjuta upp ingripandet i ett brott, om uppskovet inte orsakar betydande fara för någons liv, hälsa eller frihet eller avsevärd risk för betydande miljö-, egendoms- eller förmögenhetsskada. Det förutsätts dessutom att uppskovet är nödvändigt för att dölja att information inhämtas eller för att trygga verksamhetens syfte.

Gränsbevakningsväsendet får använda falska, vilseledande eller förtäckta uppgifter, göra och använda falska, vilseledande eller förtäckta registeranteckningar samt framställa och använda falska handlingar, om det är nödvändigt för att skydda sådant hemligt inhämtande av information som redan genomförts eller pågår eller ska genomföras i framtiden.

En registeranteckning som avses i 2 mom. ska rättas när de förutsättningar som anges i det momentet inte längre finns.

41 §

Beslut om skyddande

Beslut om registeranteckningar och upprättande av handlingar enligt 40 § 2 mom. fattas av avdelningschefen eller biträdande avdelningschefen för juridiska avdelningen vid staben för Gränsbevakningsväsendet.

En för uppdraget särskilt förordnad anhållningsberättigad gränsbevakningsman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information beslutar om annat än i 1 mom. avsett skyddande av inhämtande av information.

Avdelningschefen och biträdande avdelningschefen för juridiska avdelningen vid staben för Gränsbevakningsväsendet ska föra förteckning över de registeranteckningar som Gränsbevakningsväsendet gjort och de handlingar som Gränsbevakningsväsendet upprättat, övervaka användningen av dem samt rätta anteckningarna.

42 §

Yppandeförbud som gäller hemligt inhämtande av information

En anställningsberättigad tjänsteman får av viktiga skäl som hänför sig till förhindrande av brott förbjuda en utomstående att röja sådana omständigheter om användningen av hemligt inhämtande av information som denne fått kännedom om. En förutsättning är dessutom att den utomstående med anledning av sitt uppdrag eller sin ställning har bistått eller blivit ombedd att bistå vid hemligt inhämtande av information.

Ett yppandeförbud meddelas för högst ett år åt gången. Förbudet ska bevisligen och i skriftlig form delges den som förbudet gäller. I förbudet ska de omständigheter som förbudet omfattar specificeras samt förbudets giltighetstid och hotet om straff för överträdelse av förbudet anges.

Till straff för överträdelse av yppandeförbudet döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

43 §

Beräkning av tidsfrister

Vid beräkning av tidsfrister som avses i detta kapitel ska lagen om beräkning av laga tid (150/1930) inte tillämpas.

En i månader uttryckt tid går ut den dag i månaden som till sitt ordningsnummer motsvarar den dag då föreläggandet meddelades. Om motsvarande dag inte finns i den månad då den bestämda tiden löper ut, löper den bestämda tiden ut månadens sista dag.

44 §

Förbud mot avlyssning och observation

På förbud mot teknisk avlyssning och optisk observation tillämpas 10 kap. 52 § i tvångsmedelslagen.

45 §

Granskning av upptagningar och handlingar

En anställningsberättigad tjänsteman eller en av denne förordnad tjänsteman ska utan obefogat dröjsmål granska de upptagningar och handlingar som uppkommit vid användningen av hemligt inhämtande av information.

46 §

Undersökning av upptagningar

Upptagningar som uppkommit vid hemligt inhämtande av information får undersökas endast av domstol och anställningsberättigade tjänstemän. På förordnande av en anställningsberättigad tjänsteman eller enligt anvisning av domstol får upptagningarna undersökas även av andra gränsbevakningsmän, av experter eller andra som anlitas för att bistå vid inhämtande av information.

47 §

Överskottsinformation

Med *överskottsinformation* avses information som fås genom teleövervakning, inhämtande av basstationsuppgifter och teknisk observation, när informationen inte har samband med ett brott eller avväjande av fara eller när den gäller något annat brott än det

för vars förhindrande tillståndet att använda metoden har getts eller beslutet att använda metoden har fattats.

48 §

Användning av överskottsinformation

Överskottsinformation får användas vid utredning av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka, om informationen gäller ett sådant brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och för vars förhindrande det skulle ha varit tillåtet att använda den i detta kapitel avsedda metod för inhämtande av information som har använts då informationen har fått.

Överskottsinformation får också användas, om användningen av överskottsinformationen kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka och för vilket det strängaste föreskrivna straffet är fängelse i minst tre år.

Beslut om användningen av överskottsinformation som bevisning fattas av domstolen i samband med behandlingen av huvudsaken. Bestämmelser om att användningen av överskottsinformation ska antecknas i förundersökningsprotokollet finns i 9 kap. 6 § 2 mom. i förundersökningslagen och om att sådan användning ska uppges i stämningsansökan finns i 5 kap. 3 § 1 mom. 8 punkten i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

Överskottsinformation får dessutom alltid användas för förhindrande av brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka, för inriktning av Gränsbevakningsväsendets brottsbekämpningsverksamhet och som utredning till stöd för att någon är oskyldig.

Överskottsinformation får också användas för förhindrande av betydande fara för någons liv, hälsa eller frihet eller av betydande miljö-, egendoms- eller förmögenhetsskada. Om det inte hör till Gränsbevakningsväsendets behörighet att förhindra sådan fara eller skada, ska ärendet utan dröjsmål överföras till en behörig myndighet.

Bestämmelser om hur överskottsinformation som fått med stöd av tvångsmedelslagen får användas för att förhindra brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka finns i 10 kap. 56 § i den lagen.

49 §

Utplåning av information

Hemligt inhämtad information ska utplånas utan dröjsmål efter att det har framgått att den inte behövs för förhindrande eller utredning av brott eller för avvärjande av en fara.

Överskottsinformation får dock bevaras och lagras i ett register som avses i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet, om informationen gäller ett brott som avses i 48 § 1 eller 2 mom. eller om den behövs för förhindrande av ett brott som avses i 15 kap. 10 § i strafflagen. Information som inte har lagrats i ett register eller fogats till förundersökningsmaterial ska utan obefogat dröjsmål utplånas så snart det blivit uppenbart att den inte kan användas eller att den inte längre behövs för förhindrande eller utredning av ett brott.

Basstationsuppgifter ska utplånas efter att det har framgått att informationen inte behövs för förhindrande eller utredning av brott eller för avvärjande av en fara.

50 §

Avbrytande av teknisk avlyssning och av teknisk observation av utrustning

Om det framgår att den person som den tekniska avlyssningen riktas mot inte befinner sig i det utrymme eller på den plats som avlyssnas, ska avlyssningen avbrytas så snart som

möjligt, och de upptagningar som fått genom avlyssningen och anteckningarna om de uppgifter som fått genom den utplånas utan dröjsmål. Skyldigheten att avbryta åtgärden och att utplåna upptagningarna och anteckningarna gäller också teknisk observation av utrustning, om det framgår att observationen gäller ett meddelandes innehåll eller identifieringsuppgifter eller att den person som avses i 31 § 3 mom. inte använder den anordning som är föremål för observationen.

51 §

Utplåning av information som fått i en brådslande situation

Om en anhållningsberättigad tjänsteman i en brådslande situation som avses i 18 § 2 mom., 20 § 1 mom., 30 § 1 mom. eller 32 § 1 mom. har beslutat att teleövervakning, inhämtande av basstationsuppgifter, teknisk spårning av en person eller teknisk observation av utrustning ska inledas men domstolen anser att det inte har funnits förutsättningar för åtgärden, ska åtgärden avslutas och det material som fått och anteckningarna om de uppgifter som fått genom åtgärden utplånas utan dröjsmål. Information som fått genom åtgärden får dock användas på samma villkor som överskottsinformation får användas med stöd av 48 §.

52 §

Underrättelse om hemligt inhämtande av information

Den som varit föremål för teleövervakning, systematisk observation, förtäckt inhämtande av information, teknisk observation eller kontrollerade leveranser ska utan dröjsmål underrättas om detta skriftligen efter det att syftet med inhämtandet av information har nåtts. Personen i fråga ska dock underrättas om det hemliga inhämtandet av information senast ett år efter att det har upphört.

På yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman får domstolen besluta att underrättelsen enligt 1 mom. till den som varit föremål för åtgärden får skjutas upp med högst två år åt gången, om det är motiverat för att trygga pågående inhämtande av information, trygga statens säkerhet eller skydda liv eller hälsa. Domstolen får besluta att underrättelsen ska utebli helt och hållet, om det är nödvändigt för att trygga statens säkerhet eller skydda liv eller hälsa.

Om den som varit föremål för inhämtandet av information inte är identifierad vid utgången av den föreskrivna tid eller det uppskov som avses i 1 eller 2 mom., ska personen i fråga underrättas skriftligen om inhämtandet av information utan obefogat dröjsmål när hans eller hennes identitet har klarlagts.

Den domstol som beviljat tillståndet att använda en hemlig metod för inhämtande av information ska samtidigt skriftligen informeras om att föremålet för den underrättats.

Den som varit föremål för inhämtande av information genom systematisk observation eller förtäckt inhämtande av information behöver inte underrättas, om inte förundersökning har inletts i ärendet. Om förundersökning inleds, iakttas 10 kap. 60 § i tvångsmedelslagen.

När domstolen överväger att skjuta upp underrättelsen eller att avstå från den i sådana fall som avses i 2 och 5 mom. ska domstolen i bedömningen också beakta en parts rätt att på behörigt sätt bevaka sina rättigheter.

Vid handläggning av underrättelseärenden i domstol ska 39 § iakttas.

Protokoll

Användning av andra hemliga metoder för inhämtande av information än observation ska protokollföras utan obefogat dröjsmål efter det att användningen har upphört.

Närmare bestämmelser om dokumentering av åtgärderna får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Begränsning av partsoffentlighet i vissa fall

Trots vad som föreskrivs i 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har den vars rättigheter eller skyldigheter saken gäller inte rätt att få vetskap om användningen av en metod för inhämtande av information enligt detta kapitel förrän en underrättelse enligt 52 § har gjorts. Han eller hon har inte heller rätt till insyn för registrerade enligt personuppgiftslagen (523/1999) eller lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet.

När en underrättelse enligt 52 § har gjorts har en person som avses i 1 mom. rätt att få vetskap om handlingar och upptagningar som hänför sig till det hemliga inhämtandet av information, utom om det för att trygga statens säkerhet eller skydda liv, hälsa, integritet eller sekretessbelagda taktiska och tekniska metoder är nödvändigt att inte lämna personen i fråga den informationen. Vid övervägande av om en handling, en upptagning eller information ska lämnas ut eller inte ska den i 1 mom. avsedda personens rätt att på behörigt sätt bevaka sina rättigheter beaktas vid bedömningen.

Uppgifter i en ljud- och bildupptagning får lämnas ut endast genom att upptagningen hålls tillgänglig hos Gränsbevakningsväsendet, där den kan avlyssnas eller ses, om det med beaktande av upptagningens innehåll finns anledning att anta att utlämnande av uppgifterna på annat sätt kan leda till en kränkning av integritetsskyddet för de personer som förekommer på upptagningarna.

Teleföretags skyldighet att biträda samt tillträde till vissa utrymmen

Ett teleföretag ska utan obefogat dröjsmål göra de kopplingar i ett telenät som behövs för teleövervakning. Detsamma gäller de situationer där Gränsbevakningsväsendet genomför teleövervakning med hjälp av tekniska anordningar. Teleföretaget ska dessutom ge en anhållningsberättigad tjänsteman sådana uppgifter som företaget har i sin besittning och som behövs för teknisk spårning.

Ersättningar till teleföretag

Ett teleföretag har med iakttagande av 299 § i informationssamhällsbalken rätt till ersättning av statens medel för direkta kostnader som orsakats av att företaget i enlighet med detta kapitel har biträtt myndigheterna och lämnat uppgifter. Beslut om ersättningen fattas av den förvaltningsenhet som vidtagit åtgärden.

Omprövning av ett beslut om ersättning får begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolen ska ge Kommunikationsverket tillfälle att bli hört.

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

57 §

Inverkan av lindrigare straffskala

De metoder för inhämtande av information som avses i detta kapitel får användas oavsett att det straff som döms ut för brottet bestäms enligt en lindrigare straffskala med tillämpning av 6 kap. 8 § i strafflagen.

4 kap.

Hemliga tvångsmedel

58 §

Användning av hemliga tvångsmedel

På användningen av hemliga tvångsmedel i en förundersökning som genomförs av Gränsbevakningsväsendet tillämpas 10 kap. i tvångsmedelslagen med de undantag som anges nedan.

Gränsbevakningsväsendet får inte använda täckoperationer, bevisprovokation genom köp och styrd användning av informationskällor.

Gränsbevakningsväsendet har rätt att använda

1) teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning och förtäckt inhämtande av information endast vid utredning av grovt ordnande av olaglig inresa eller grovt ordnande av olaglig inresa och till den anknuten människohandel eller grov människohandel,

2) teleövervakning endast vid utredning av grovt ordnande av olaglig inresa, grovt ordnande av olaglig inresa och till den anknuten människohandel eller grov människohandel, av grovt häleri, yrkesmässigt häleri, grov förfalskning, grovt jaktbrott eller grovt döljande av olagligt byte,

3) teknisk spårning av en person endast vid utredning av grovt ordnande av olaglig inresa, grovt ordnande av olaglig inresa och till den anknuten människohandel eller grov människohandel eller av grovt jaktbrott.

Vid i 5 § avsedd annan förundersökning som görs av Gränsbevakningsväsendet får en gränsbevakningsman av de hemliga tvångsmedlen inte använda teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning, teleövervakning, förtäckt inhämtande av information, teknisk spårning av en person, täckoperationer, bevisprovokation genom köp och styrd användning av informationskällor.

59 §

Beslut om förtäckt inhämtande av information vid förundersökning av brott

Beslut om förtäckt inhämtande av information för utredning av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka fattas av avdelningschefen eller biträdande avdelningschefen för juridiska avdelningen vid staben för Gränsbevakningsväsendet.

Beslutet om förtäckt inhämtande av information ska vara skriftligt. I beslutet ska följande nämnas:

- 1) åtgärden och dess syfte tillräckligt specificerat,
- 2) den förvaltningsenhet som ska genomföra det förtäckta inhämtandet av information och den gränsbevakningsman som ansvarar för uppdraget,
- 3) det misstänkta brottet,

- 4) den person som det förtäckta inhämtandet av information riktas mot,
 - 5) de fakta som ligger till grund för brottsmisstanken,
 - 6) den planerade tidpunkten för genomförandet av åtgärden,
 - 7) eventuella begränsningar i och villkor för det förtäckta inhämtandet av information.
- Om omständigheterna förändras ska beslutet vid behov ses över.

60 §

Säkerheten för en gränsbevakningsman vid förtäckt inhämtande av information vid förundersökning av brott

En anhållningsberättigad tjänsteman får besluta att en gränsbevakningsman som genomför förtäckt inhämtande av information vid förundersökning av brott ska förses med en teknisk anordning som möjliggör avlyssning och observation, om utrustningen är motiverad för att gränsbevakningsmannens säkerhet ska kunna tryggas.

Avlyssningen och observationen får upptas. Upptagningarna ska utplånas så snart de inte behövs för att trygga gränsbevakningsmannens säkerhet. Om upptagningarna trots allt behöver bevaras av orsaker som har samband med rättsskyddet för någon som har del i saken, får upptagningarna bevaras och användas i detta syfte. De ska i så fall utplånas när saken har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut eller avskrivits.

61 §

Beslut om kontrollerade leveranser vid förundersökning av brott

Beslut om kontrollerade leveranser som utförs för utredning av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka fattas av avdelningschefen eller biträddande avdelningschefen för juridiska avdelningen vid staben för Gränsbevakningsväsendet.

Beslut om kontrollerade leveranser får meddelas för högst en månad åt gången.

I beslutet om kontrollerade leveranser ska följande nämnas:

- 1) det misstänkta brottet och brottstidpunkten,
- 2) vem som är brottsmisstänkt,
- 3) de fakta som ligger till grund för brottsmisstanken,
- 4) syftet med inhämtandet av information och genomförandeplanen,
- 5) den transport eller leverans av annat slag som är föremål för åtgärden,
- 6) beslutets giltighetstid,
- 7) eventuella begränsningar i och villkor för de kontrollerade leveranserna.

Bestämmelser om underrättelse om ett beslut enligt denna paragraf till en sådan PTG-kriminalunderrättelseenhet som avses i 5 § i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

62 §

Tillsyn över hemligt inhämtande av information och hemliga tvångsmedel

Staben för Gränsbevakningsväsendet och de förvaltningsenheter som använder hemliga metoder för inhämtande av information ska övervaka i denna lag avsett inhämtande av information. Bestämmelser om tillsyn över användningen av hemliga tvångsmedel finns i 10 kap. 65 § i tvångsmedelslagen.

Gränsbevakningsväsendet ska årligen lämna inrikesministeriet en rapport om användningen och skyddandet av hemliga metoder för inhämtande av information och hemliga tvångsmedel och om övervakningen av dem vid Gränsbevakningsväsendet.

Bestämmelser om vilka berättelser om hemligt inhämtande av information och om hemliga tvångsmedel som ska avges till riksdagens justitieombudsman finns i polislagen (872/2011) och tvångsmedelslagen.

Närmare bestämmelser om ordnande av och tillsyn över användningen av i denna lag avsedda hemliga metoder för inhämtande av information samt om dokumentering av åtgärderna och om de redogörelser som ska lämnas för tillsynen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 §

Brottsförebyggande åtgärder som sträcker sig till en främmande stats territorium

Gränsbevakningsväsendet har rätt att i syfte att utreda ett brott eller gripa en person som misstänks för ett brott fortsätta en observation, teknisk observation eller förföljelse som påbörjats i Finland in på en främmande stats territorium enligt vad som i Europeiska unionens lagstiftning eller i internationella avtal som är bindande för Finland föreskrivs om rätten att fortsätta en sådan åtgärd på en främmande stats territorium.

I uppdrag som avses i 1 mom. har en gränsbevakningsman sådana befogenheter som avses i denna lag enligt vad som närmare föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning eller internationella avtal som är bindande för Finland. På en gränsbevakningsmans skyldigheter och rättigheter då han eller hon utför uppdrag som avses i 1 mom. utanför finskt territorium tillämpas samma bestämmelser och föreskrifter som i fråga om tjänsteuppdrag som utförs i Finland.

64 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om avspärrningsband och andra markeringar som enligt tvångsmedelslagen kan användas för att märka ut en byggnad, ett rum eller ett område som Gränsbevakningsväsendet har stängt för att säkerställa utredningen av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka får vid behov utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

65 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 april 2018.

Helsingfors den 30 januari 2018

Republikens President

Sauli Niinistö

Inrikesminister Paula Risikko